

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. IV. An privilegiatæ petitioni restitutionis obstet renuntiatio spoliati?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

ea solum procedit in casu spoliationis, seu remotionis à beneficio, non legitima: at in casu c. 10. talis Clericus legitime remouetur iure communi hoc expresse statuente, ibi: *nolumus enim ut causa in iudicium deducatur, vel testes etiam admittantur, si hoc manifestum existat.*

1203.

Et ex hoc ulterius deducitur, agenti unde vi, non concedi restitutionem ante omnia, quando jus commune manifestè resistit possessioni, qua quis se vi dejectum conqueritur; sed prius justificandum esse ab illo titulum legitimæ possessionis, quo fit Laicum petentem restitui in possessionem v. g. decimarum Clericalium, vel alterius juris spiritualis non restitui ante omnia, sed debere prius justificare titulum suæ possessionis; quia jus commune resistit Laicis quoad possessionem iurium spiritualium; in his enim probatio possessionis semper involvit titulum, nimirum concessionem à Prælato Ecclesiastico legitime factam (cum aliàs sine hoc capaces iurium spiritualium non sint Laici) ergo sicut nemo spoliatus, non probata prius possessione; sic nec Laicus possessione juris spiritualis, non probato prius titulo, restituitur; nam iste, non probato titulo, non potest probare possessionem, cum ei (seclusa Ecclesiæ concessionem) resistat jus commune; c. *causam. 7. de præscript.*

§. IV.

An privilegiata petitioni restitutionis obstet renuntiatio spoliati?

1204.

IN hac quæstione duo attendenda sunt; primo, quo tempore facta sit renuntiatio? 2. an sponte, vel per vim, aut metum? quo posito duplex capitulum habetur in hoc titulo ad præsentem quæstionem; primum est c. *Solicite* 2. ubi Alexander III. ad Episcopum Vigorensem scribens, *solicite*, inquit, cures perquirere, quo tempore H. renuntiavit Ecclesiæ: *& si tibi constiterit, eum spoliatum, cum eidem Ecclesiæ renuntiavit: contra eum testes alterius partis, de juramento, & renuntiatione sponte facta (antequam restitutus fuerit) non admittas: quia non est verisimile, quod*

sponte juri suo renuntiaverit, qui renuntiat spoliatus. Sed testes ejusdem H. quibus intendit se probare, quod violenter prædictâ Ecclesiâ fuerit spoliatus (dummodo idonei sint) recipere non postponas: alterum est v. *Accepta*, 3. ubi idem Pontifex, propositâ quæstione cujusdam Clerici (conquerentis se violenter Ecclesiâ spoliatum) delegatis Judicibus mandavit, ut, si hoc constaret, Ecclesiâ ei facerent restitui; sed cum à Spoliatore opponeretur, id non debere proficere, eò quod *spontaneâ* voluntate coram Eboracensi Archiepiscopo, Apostolicæ Sedis Legato, præscriptam Ecclesiâ abjurasset: mandavit, quatenus, si constiterit, quod præfatus Clericus non metu, vel vi coactus, sed *spontaneè* prælibatam Ecclesiâ taliter abjuraverit: ei super hoc perpetuum silentium imponant.

Pro resolut. notand. 1. quando quis actualiter renuntiat beneficio, abdicando statim à se possessionem, eum hoc ipso non amplius possidere (possessio enim recedit, ut quisquè constituit *nolle possidere*) consequenter, post talem renuntiationem, vi dejecto, non competere interdictum *unde vi*; nam ex dict. n. habetur, ut quis ex interdicto *recuperandè* agere possit, necesse est, quod tempore spoliationis possederit; quod in præsentem non contingit. Not. 2. renuntiationem beneficii posse fieri vel in manibus ejus, qui potest illam admittere; vel in manibus ejus, qui non potest eam legitime admittere. Not. 3. renuntiationem beneficii *post* spoliationem factam in manibus legitimi admissoris, non præsumi factam non sponte, sed ob metum, ut constat ex textu c. *Solicite*, de quo n. 1204: quibus positus?

Resp. si quis post beneficii renuntiationem, etiam abdicatâ à se possessione, spoliatus est, seu vi ejectus, eum non posse agere ad restitutionem; ratio sumitur ex n. 1205. si autem spoliatio præcessit, & renuntiatione in manibus legitimi Superioris secuta est, spoliatum non restitui; quia tamen c. *Solicite* dicat restituendum, qui post spoliationem renuntiavit, non intelligitur tamen, si renuntiatione secuta est in manu legitimi Superioris; quia

quia tali casu renuntiatio non præsumitur vi, vel metu facta ex præced. num. consequenter locus est *c. accepta* (de quo n. 1204.) ubi dicitur, quando spoliatus renuntiavit non coactus, sed sponte, non esse restituendum; sed ipsi perpetuum silentium imponendum; dixi, si renuntiatio facta est in manu legitimi Superioris; secus enim est, si in manu ejus, qui renuntiationem non potuit admittere; quia tunc ante omnia restituendus est. 1. ex *c. sollicitè*; quia præsumitur renuntiare coactus vi, vel metu; nec agenti interdicto unde vi obstare oppositionem talis renuntiationis metu extortæ, ut constat ex n. 1204.

1207. Not. autem, quando dicitur, eum, qui vel ante, vel post spoliationem renuntiavit beneficio, non restitui contra spoliatorem, debere intelligi, si coram legitimo Superiore cessit non tantum titulo, sed etiam possessioni; nam si post ejusmodi renuntiationem adhuc longo tempore retinisset possessionem saltem facti, & ab ea vi defectus foret, restituendus foret, ut rectè notat Layman in *c. accepta 3. h. t. n. 1.* quia tunc defectus tituli non foret notorius ita, ut prævaleret præsumptioni, quod debeat aliquid juris adhuc habere, non permittendus aliàs à Superiore in tanti temporis possessione.

Not. 2. resignantem beneficium, in manu non legitimi Superioris, non perdere absolute titulum, seu jus in beneficio; sed solum cum conditione, ac dependentia ab admissione renuntiationis à legitimo Superiore facta; nam secus renuntiatio est nulla, ut diximus *l. 1. tit. 9. de Renuntiat.* Not. 3. per hoc, quod quis etiam sponte renuntiet beneficio quoad *titulum*, seu *proprietatem*; non censeri etiam renuntiasse *actioni spoliæ*, seu juri, contra non legitimum spoliatorem agendi ex interdicto *unde vi* ad possessionis restitutionem; cum jus proprietatis, & possessionis *subiecto* separari possint.

1208. Circa quæstionem initio propositam extat etiam alius casus in *c. Audita 4. h. t.* Cum enim Henricus Clericus, Titium pariter Clericum, super Ecclesia Pelensi indebitè molestasset, Pontifex mandavit Delegatis, ut, si constaret, Henricum habere aliam Ecclesiam, vel Ecclesiæ Pelensi cum juramento renuntiasset, ac promississet,

Tom. II.

se in posterum Titio super ea Ecclesia controversiam non moturum, ei silentium imponeretur; & cum de utroque Delegatis constitisset, Henrico prohibuerunt, ne Titium de cætero molestaret. Interim Henricus, per Nuntium suum proponens, se ipsum Ecclesiæ Pelensi per violentiam spoliatum esse, alias literas impetravit, quibus cavebatur, ne procedatur secundum priores literas à Titio impetratas; sed probatâ violentiâ, quod justum est, decernerent, non obstantibus prioribus literis, ex parte Titii impetratis: imò, si quidpiam ex eo tempore, quo Nuntius Romam versus iter atripuit, circa causæ statum immutatum fuit, id non obstantibus primis literis rescindant.

Verùm, cum hæc secundæ literæ advenirent, Judices secuti priorum literarum formam, utrumque cognoverunt, & quod Henricus personatum alterum possideret, & quod Ecclesiæ juratus renuntiasset, ideoque ei prohibuere, ne deinceps molestiam inferret: cum hoc Pontifex intellexisset, tertio rescribens declaravit, quod non ita intellexerit, neque intelligi debuerit, quasi rescindi oporteret, quæ auctoritate primi rescripti legitime acta essent; sed, si quæ per præsumptionem, aut violentiam; quare mandavit, ut si sententia ab illis lata sit, priusquam alterum rescriptum acceperunt, eam firmam manere, & si contra eam quidpiam statutum sit, id sublata appellatione revocari debeat; sin autem post alteras literas papales, sententia ab ipsis lata fuerit, eâ non obstante, secundum tenorem ejusdem secundi rescripti appellatione remota procedant.

Ex hoc textu apparet 1. contra molestantem, in causa beneficiæ, agi posse interdicto *unde vi* possidetis, & Actorem, probata possessione, atque injusta turbatione, adversus molestantem, ante omnia restitui, sic, ut non modò illi confirmetur possessio; sed etiam alter jubeatur desistere à molestando illum in ejusmodi possessione; quod tamen intellige de turbatione extrajudiciali; non judiciali, quæ fit, si unus alteri litem moveat coram Judice super aliquo jure. Ex hæc autem distinctione notandum venit; cum possessor beneficii apud Papam conqueritur, quod ab Adversario injustè molestetur, & petit, possessionem sibi quietam effici, atque declarari, adver-

1209.

Pp 2

fario

fario nullum jus competere, opus esse, quod exponatur, molestationem esse *extrajudicalem*; nam *judicialis* licita est.

1210. Secundò, tametsi petitio restitutionis propter spoliationem *privilegiata* sit, ut diximus *n. 1184. ex c. fin. de ord. cognit.* consequenter ante omnia restituendus sit spoliatus: hoc tamen limitari, ut non procedat, si spoliator Actori, seu spoliato vicissim opponat exceptionem spoliationis, ut habetur in eod. *c. fin. relato supra num. 1184.* Nam in dicto casu *c. audita*, ut primum Henricus contra actionem spoliati opposuit exceptionem spoliationis, ut notatum est *n. 1208.* Pontifex mandatum, quo spoliatum restitui jussit, revocavit, & pro Henrico decerni voluit, quod justum est, non obstantibus prioribus literis in favorem spoliati datis.

1211. Si dicas: hoc secundum mandatum, in favorem spoliatoris, etiam à spoliato spoliati fuisse infructuosum; ergo limitationi non est locus; Resp. per accidens fuisse infructuosum quoad restitutionem Henrico faciendam propterea, quòd mandatum, seu secundæ literæ pro Henrico venerint ad Delegatos, postquam executioni dederunt primas in favorem Titii; nam quoad hunc casum declaravit Pontifex, sententiam ex primo rescripto latam, in his, quæ conformiter rescripto judicârunt, debere tenere; cum non fuerit suæ mentis per secundas derogare, vel jubere, quod rescindi oporteret, quæ auctoritate primi rescripti legitimè prius acta essent, quàm secundum acceperint, ut constat *ex num. 1209.* per hoc tamen Henrico non negatur in petitio convenire Titium super proprietate beneficii, quo se violenter spoliatum proponebat.

1212. Tertiò, spoliantem, qui agit contra Adversarium, à quo se injustè turbari in possessione sui beneficii conqueritur, & petit actione negatoria declarari, nullum ipsi jus esse, debere probare turbationem *injustam*, seu nullo justo titulo nixam; id, quod colligitur ex dicto *c. audita*; ut constat *ex n. 1208.* ubi Titius ostendit, se in possessione beneficii, seu Ecclesiæ Pelenfis molestari, & quidem *injustè*, id exhibuit. 1. quòd Henricus haberet aliud beneficium curatum cum personatu; consequenter nullum jus in Pelenfi, jure sta-

tuate nulli competere jus duplicis beneficii curati; 2. quòd juramento promiserit Titio, nullam se illi controversiam moturum super Ecclesiâ Pelenfi; hoc enim ostenso Titius obtinuit rescriptum in favorem suum, de quo *n. 1208.*

§. V.

An petitioni restitutionis obstat exceptio spoliationis?

Affirmandum esse constat *ex c. fin. de ord. cognitionis*, relato à nobis *n. 1184.* ubi etiam diximus, quòd exceptio spoliationis à Reo Actori, agenti *unde vi* opposita, prius discuti debeat, quàm de causa principali agatur; cum sit dilatoria, *c. Exhibita 19. de Judic.* ubi Judices delegati, quòd super causa principali, & exceptionibus simul cognoverint, dicuntur non servasse ordinem judicarium. Quia tamen hâc viâ, ut per oppositam à Reo exceptionem spoliationis suspenderetur cognitio super principali, dum super exceptione cognitum esset, contingebat frequenter, quòd Reus conventus actionem declinaret per exceptionem spoliatoris, & ita causæ, ac judicia Ecclesiastica impediuntur (quia dum exceptioni insistitur, & quandoque appellatio interponitur, causæ principalis cognitio suspenditur, & inter-dum ejus prosecutio omnino intermittitur, & ita (licet non de jure, tamen de facto) perimitur) Innocentius IV. publico bono succurrere, & litibus finem imponere, atque calumniandi occasiones amputare volens, decrevit seqq. ut habetur in *c. Frequens 1. h. t. in 6.*

Primò, si in causa civili Reus spoliationem objiciat, non ab Actore, sed ab alio factam, ut eâ nihil obstante, in principali Judex procedat: Sin autem Reus in civili judicio ab Actore, vel in criminali à quacunquè persona se spoliatum asserat; quindecim dierum dilatio concedatur ad probandam spoliationem; si non probârit, actori in expensas, à Judice taxandas, condemnatur, etiam aliter, si Judici videbitur, puniendus.

Secundò in §. *Soles*, ut, si accusatus ob-